الحج والعمرة ـ تلغو

హజ్ - ఉమ్రా ఆదేశాలు

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

53

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠٦ فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠٦ ص.ب: ١٨٢

Visit http://Teluguislam.net for Telugu islamic resources

విషయసూచిక చివరి పేజిలో చూడండి

تشرف بإعداد هذا الكتاب
شعبة توعية الجاليات بالزلفي
وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
الزلفي 11932- ص.ب: 182 ت: 064234466
حساب الطباعة: 1/6960 - الحساب العام: 3/6959
مصرف الراجحي - فرع الزلفي

الحقوق محفوظة

لا يسمح بطبع أي من مطبوعاتنا إلا للتوزيع المجاني فقط. بشرط عدم التصرف في أي شيء عدا شكل الغلاف الخارجي وكذلك لا يسمح لأي تعديل أو حذف أو إضافة أما الملاحظات فنستقبلها مع الشكر والتقدير

ఈ చిరు పుస్తక ప్రచురణ బాధ్యత

ఫారెనర్స్ ఇస్లామిక్ గైడెన్స్ ఆఫీసువారు వహించారు

P.O. Box:182 ZULFI 11932 , Saudi Arabia,
Tel: 06 423 4466, Fax: 06 423 4477

అన్ని హక్కులు ప్రకాశకులవి

కాని అల్లాహ్ ప్రసన్నత కొరకు ప్రచురించి, పంపిణి చేయాలనుకునేవారు కవరుపేజి తప్ప పుస్తకములో ఏలాంటి మార్పు చేయకుండా ప్రచురించవచ్చును. అలాగే సాఫ్ట్ కాపీలో ఏడిటింగ్ గాని హెచ్చుతగ్గులు గాని చేయరాదు. లోటుపాట్లు గోచరించినవారు మాకు మేల్‌జేస్తే ధన్యులవుతారు

hydnaseer@hotmail.com

أحكام الحج والعمرة

أعده وترجمه للغة التلغو

شعبة توعية الجاليات في الزلفي

الطبعة الثانية: 1428/2هـ

ح **شعبة توعية الجاليات بالزلفي**

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
شعبة توعية الجاليات بالزلفي
أحكام الحج والعمرة – الزلفي 1428هـ
ردمك: 9960-813-51-7
(النص باللغة التلغو)
1- الحج 2- العمرة
3- زيارة المسجد النبوي أ- العنوان
ديوي 252.5 19/4306

رقم الايداع: 19/4306
ردمك: 9960-813-51-7

الصف والإخراج : **شعبة توعية الجاليات بالزلفي**

http://Teluguislam.net

أحكام الحج

హజ్ ఆదేశం, దాని విశిష్టత:

ప్రతి ముస్లిం స్త్రీ పురుషునిపై జీవితంలో ఒక్కసారి హజ్ చేయుట విధిగా ఉంది. ఇది ఇస్లాం మూల స్తంభాలలో ఐదవది. అల్లాహ్ ఆదేశం:

﴿وَلله عَلَى النَّاسِ حِجُّ البَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾. [آل عمران:٩٧]

﴿ప్రజలపై అల్లాహ్ కు ఉన్న హక్కు ఏమిటంటే, ఈ గృహానికి వెళ్ళే శక్తిగలవారు దాని హజ్ను విధిగా చెయ్యాలి﴾. (ఆలి ఇమ్రాన్ 3: 97). ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చెప్పారు:

(بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ الله وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ

http://Teluguislam.net

وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ). البخاري ٨ ومسلم ١٦

"ఇస్లాం మూల స్తంభాలు ఐదున్నవి: (1) అల్లాహ్ తప్ప సత్య ఆరాధ్యుడెవడు లేడని, ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం **అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సాక్ష్య మిచ్చుట. (2) నమాజు స్థాపించుట. (3) విధి దానము (జకాత్) చెల్లిం చుట. (4) హజ్ చేయుట. (5) రమజాను నెల ఉపవాసం ఉండుట".** (బుఖారి 8, ముస్లిం 16).

దాని ఘనత: అల్లాహ్ సాన్నిధ్యంలో చేర్పించు సత్కార్యాలలో హజ్ అతిగొప్పది. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చెప్పారు:

(مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتَ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ). البخاري ١٨١٩ و مسلم ١٣٥٠

"ఎవరైతే ఏలాంటి వాంఛలకు లోనవకుండా, దైవ ఆజ్ఞల్ని ఉల్లంఘించకుండా హజ్ చేసి

http://Teluguislam.net

తిరిగి వెళ్తారో, వారు తమ తల్లి గర్భము నుంచి పుట్టిన- ప్పటి స్థితిలో తిరిగి వెళ్తారు". (బుఖారి 1819, ముస్లిం 1350).

హజ్ నిబంధనలు:

తెలివిగల, యుక్తవయస్సుకు చేరిన ప్రతి ముస్లింపై హజ్ విధిగా ఉంది. అతను దానికి అర్హుడైనప్పుడు. అంటే తన బాధ్యతలో ఉన్న వారి ఖర్చులు చెల్లించాక, అతని వద్ద మక్కా రాను, పోను పూర్తి ప్రయాణ ఖర్చులు ఉం- డాలి. ప్రయాణ దారి నిర్భయంగా ఉండాలి. శారీరకంగా ఆరోగ్యవంతుడై యుండాలి. హజ్ చేయుటకు ఆటంకం కలిగించే అంగవైకల్యం మరే శారీరక రోగం ఉండ కూడదు. ఇక స్త్రీ విషయంలో గత నిబంధనలతో పాటు తనతో తన 'మహ్రామ్' (వివాహ నిషిద్ధమైన బంధు-

http://Teluguislam.net

వు) ఉండాలి. అంటే భర్త, లేక ఆమె దగ్గరి మహ్రమ్‌లో ఏవరైనా ఒకరు ఉండాలి. ఆమె (తన భర్త చనిపోయినందుకు లేదా విడాకులు పొందినందుకు) గడువులో కూడా ఉండ కూడదు. ఎందుకనగా గడువులో ఉన్నవారు ఇంటి బైటికి వెళ్ళుట అల్లాహ్ నిషేధించాడు. ఎవరికి ఇలాంటి ఆటంకాలు ఎదురగునో వారిపై హజ్ విధిగా ఉండదు.

హజ్ సిద్ధాంతములు:

1- హాజి హజ్ కొరకు పయణమయ్యే ముందు హజ్, ఉమ్రా సిద్ధాంతాలను తెలుసుకొని యుండాలి. దానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు చదివి లేదా పండితులతో ప్రశ్నించి ఇంకే విధంగానైనా సరే.

http://Teluguislam.net

2- మేలు విషయాల్లో సహాయపడే మంచి మిత్రుణ్ణి పొందే ప్రయత్నం చేయాలి. ఒక వేళ ధర్మజ్ఞాని, లేదా ధర్మజ్ఞాన విద్యార్థి తనకు తోడుగా ఉంటే మరీ మంచిది.

3- హజ్ ఉద్దేశం అల్లాహ్ అభీష్టాన్ని, ఆయన సన్నిధానమును పొందుటయే ఉండాలి.

4- వృథా మాటల నుండి నాలుకను కాపాడాలి.

5- ఎవరికీ బాధ కలిగించకుండా ఉండాలి.

6- స్త్రీ పర్ద చేయు విషయంలో, జన సమూహం నుండి దూరముండుటకు అన్ని రకాల ప్రయత్నం చేయాలి.

7- హాజి తనకు తాను అల్లాహ్ ఆరాధనలో ఉన్నట్లు, లోక సంచారములో కాదని భావించాలి. కొందరు హజ్ యాత్రికులు అల్లాహ్

http://Teluguislam.net

వారికి సన్మార్గము చూపుగాకా! వారు హజ్ యాత్రను వినోద విహా- రమునకు, ఫోటోలు, వీడియోలు తీయుటకు సదావకాశముగా భావిస్తారు. (ఇది తప్పు).

ఇహ్రామ్:

'ఇహ్రామ్' హజ్ ఆరాధనలోకి ప్రవేశము. హజ్ లేక ఉమ్రా చేయాలనుకున్న ప్రతి వ్యక్తిపై 'ఇహ్రామ్' విధిగా ఉంది. హజ్ లేక ఉమ్రా చేయు వ్యక్తి మక్కా వెలుపలి నుండి వచ్చే వారయితే ప్రవక్త నియమించిన మీఖాతుల్లో ఏ ఒక మీఖాతు నుండైనా ఇహ్రామ్ చేయాలి. ఆ మీఖాతులు ఇవి:

1- '**జుల్ హులైఫ**': అది **మదీన**కు సమీపంలో ఒక చిన్న పల్లెటూరు. ఇప్పుడు దాని పేరు 'అబ్యారె అలీ'. అది మదీనవాసుల మీఖాతు.

http://Teluguislam.net

2- **'అల్ జుహ్ఫ'**: అది **రాబిగ్** సమీపంలో ఒక పల్లెటూరు. ఈ రోజుల్లో రాబిగ్ నుంచే ఇహ్రామ్ చేస్తున్నారు. అది సిరీయా వారి మీఖాతు.

3- **'ఖర్నుల్ మనాజిల్'** ('అస్సైలుల్ కబీర్'). అది తాయిఫ్ కు సమీపాన ఒక ప్రాంతం. అది నజ్ద్ వారి మీఖాతు.

4- 'యలమ్‌లమ్': మక్కా నుండి సుమారు 80 కి. మీ. దూరానుంటుంది. ఇది **యమన్** వారి మీఖాతు.

5- 'జాతు ఇర్ఖ్': ఇది **ఇరాఖ్** వారి మీఖాతు.

పై మీఖాతులు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నియమించారు. అవి మేము తెలిపిన వారి ప్రాంత నివాసుల మరియు వారి తప్ప ఎవరైతే హజ్ లేక ఉమ్రా చేయుటకు వాటి

http://Teluguislam.net

నుండి దాటుతారో వారికి కూడాను. ఇక మక్కా నివాసులు మరియు 'అహ్లుల్ హిల్ల్' (మక్కా నగరానికి వెలుపల మరియు మీఖాతు లోపల నివసించువారు) తమ ఇంటి నుండే ఇహ్రామ్ చేయాలి.

ఇహ్రామ్ ధర్మములు:

ఇహ్రామ్‌కు ముందు చేయవలసిన ధర్మాలు:

1- గోర్లు, చంకల మరియు నాభి క్రింది వెంట్రుకలు తీయాలి. మీసాలు కత్తిరించాలి. స్నానం చేసి, శరీరానికి సువాసన పూసుకోవాలి. ఇహ్రామ్ దుస్తులకు పూసుకోవద్దు.

2- కుట్టిన బట్టలు తీసి, ఒక పంచి కట్టుకొని, ఒక దుప్పటి వేసుకోవాలి. స్త్రీ తనకిష్టమైన దుస్తులు ధరించవచ్చును. అయితే పూర్తి

http://Teluguislam.net

పర్ద చేయాలి. అలంకరణ ప్రదర్శించకుండా ఉండాలి. పర పురుషులు ఎదురయ్యే సమయాన ముఖము మరియు అరచేతుల పర్ద కూడా చేయుటకు ప్రయత్నించాలి. చేతుల్లో గ్లౌసులు, ముఖముపై నఖాబ్ వేయ కూడదు.

3- మస్జిద్‌కు వెళ్ళి నమాజ్ సమయమయితే జమాఅతుతో నమాజు చేసుకోవాలి. లేనిచో రెండు రకాతులు 'తహియ్యతుల్ వుజూ' చేసుకోవాలి. ఆ తరువాత ఇహ్రామ్ చేయాలి.

అన్సాకుల్ హజ్ మూడు రకాలు:

1- హజ్జె తమత్తుఅ్: ముందు ఉమ్రా యొక్క ఇహ్రామ్ మాత్రమే చేయాలి. ఉమ్రా చేసిన తరువాత హలాల్ అయిపోయి, మళ్లీ హజ్ రోజున హాజి మక్కాలో తనున్న ప్రాంతము నుండే హజ్ కొరకు ఇహ్రామ్ చెయ్యాలి.

http://Teluguislam.net

మీఖాతులో తను ఇలా అనాలి. లబ్బైక్ ఉమ్రతన్ ముతమత్తిఅన్ బిహా ఇలల్ హజ్. హజ్జె తమత్తుత్ మిగిత రెండు రకాల కంటే చాలా శ్రేష్ఠమైనది. అది ముఖ్యంగా హాజి హజ్ సమయానికి ముందుగా మక్కాలో వచ్చి ఉంటే. ఇందులో హాజీ ఒక బలిదానము తప్పక ఇవ్వాలి. ఒక వ్యక్తి తరఫున ఒక మేక మరియు ఏడుగురి తరఫున ఒక ఒంటె లేక ఒక ఆవు సరిపోతుంది.

2- 'హజ్జె ఖిరాన్': ఒకే సమయంలో ఉమ్రా మరియు హజ్ ఇహ్రామ్ చేయాలి. లబ్బైక్ ఉమ్రతన్ వ హజ్జన్ అనాలి. ముందు ఉమ్రా చేసి (అంటే తావాఫ్, సఈ చేసి, తల వెంట్రుకలు తీయకుండా) అదే ఇహ్రామ్ లో 'యౌమున్నహర్' (10వ తేది) వరకు ఉండాలి. ఇలా ఉమ్రా తరువాత హలాల్

http://Teluguislam.net

గాకుండా హజ్ లో చేరడమవుతుంది. ఈ రకమైన హజ్ సామాన్యంగా హజ్ ఆరంభానికి అతి సమీపంలో వచ్చినవారు చేస్తారు. ఉమ్రా చేసి హలాల్ అయి మళ్ళీ హజ్ కొరకు ఇహ్రామ్ చేసే సమయం ఉండదు గనక. లేదా బలి జంతువు తమ వెంట తీసుకొచ్చిన వారు చేస్తారు. ఈ హజ్ లో కూడా బలిదానం తప్పనిసరి.

3- 'హజ్జె ఇఫ్రాద్': కేవలం హజ్ సంకల్పం మాత్రమే చేయాలి. మీఖాత్‌లో లబ్బైక్ హజ్జన్ అనాలి. ఇందులో బలిదానం అవసరం లేదు.

విమానంలో ప్రయాణించువారు మీఖాత్ కు సమాన ప్రాంతం వద్దనే ఇహ్రామ్ చేయాలి. మీఖాత్ ఏర్పాటు కష్టంగా ఉంటే దానికి కొంచెం ముందు కూడా చేయవచ్చును. ఇక మీఖాత్ వద్ద చేసే పనులు; గోళ్ళు తీయడం,

http://Teluguislam.net

స్నానం చేసి, శరీరానికి సువాసన పూసుకో వడం మరియు ఇహ్రామ్ దుస్తులు ధరించడం లాంటివన్నీ విమానంలో లేదా అందులో పయనమయ్యే ముందు పూర్తి చేసుకోవాలి. మీఖాత్ వద్ద లేదా దానికి కొంచం ముందు చేరుకున్నప్పుడు ఇహ్రాం సంకల్పం చేయాలి.

ఇహ్రామ్ విధానం:

ఇహ్రామ్ ఈ విధంగా చెప్పాలి:

1- హజ్జె తమత్తుఅ్ చేయాలనుకునేవారు. **లబ్బైక్ ఉమ్రతన్ ముతమత్తిఅన్ బిహా ఇలల్ హజ్జ్** అనాలి.

2- హజ్జె ఖిరాన్ చేయువారు **లబ్బైక్ ఉమ్రతన్ వ హజ్జన్** అనాలి.

3- హజ్జె ఇఫ్రాద్ చేయువారు **లబ్బైక్ హజ్జన్** అనాలి.

http://Teluguislam.net

ఇహ్రామ్ నుండి మొదలుకొని కాబా ప్రదక్షిణం ప్రారంభించే వరకు "తల్ బియ" చదువుతూ ఉండాలి: **లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హంద వన్నిఅ్మత లక వల్ ముల్క, లా షరీక లక.**

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ
إِنَّ الحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

ఇహ్రామ్ నిషిద్ధతలు:

ఇహ్రామ్ స్థితిలో ఉన్న వ్యక్తిపై ఇహ్రామ్‌కు ముందు యోగ్యమున్న కొన్ని విషయాలు నిషిద్ధమగును. ఎందుకనగా అతడు ఒక ప్రార్థనలో ప్రవేశించాడు. అతనిపై క్రింది విషయాలు నిషిద్ధమగును.

http://Teluguislam.net

1- తల వెంట్రుకలు మరియు శరీర వెంట్రుకలు తీయడం. కాని అవసరమున్నప్పుడు మెల్లగా తల గోకుట నేరం కాదు.

2- గోళ్ళు తీయుట. కాని గోరు విరిగినా లేదా నొప్పి ఉండటం వలన దాన్ని తీసినా పాపం లేదు.

3- సుగంధం మరియు సువాసన సబ్బుల ఉపయోగం.

4- సంభోగం మరియు దానికి సంబంధించిన విషయాలు. ఉదా: పెళ్ళి చేసుకొనుట, చేయించుట, భార్యభర్తల సరసాలడడం వగైరా.

5- చేతులలో గ్లౌసులు వేసుకొనుట.

6- వేటాడటం.

పై విషయాలు స్త్రీ పురుషులందరిపై నిషిద్ధం. ఇక ప్రత్యేకంగా పురుషులపై నిషిద్ధమున్న విషయాలు దిగువ తెలుప బడుతున్నవి.

http://Teluguislam.net

1- కుట్టిన బట్టలు ధరించడం. కాని అవసర మున్టే బెల్ట్, గడియారం మరియు కళ్ళ జోళ్ళు ఉపయోగించవచ్చును.

2- తలకు అంటుకొని యుండే ఏదైనా వస్తువు ఉపయోగించడం. కాని అంటుకొని ఉండని గొడుగు, వాహణము మరియు గుడారాలు లాంటివి ఉపయోగించవచ్చును.

3- మేజోళ్ళు తొడుగుట. కాని సైండిల్ మరియు చెప్పలు లేనప్పడు మడమలు కనబడునటువంటి బూట్లు ఉపయోగించ వచ్చును.

పై నిషిద్ధ కార్యాలు చేసినవాని మూడు స్థితులు:

1- అకారణంగా చేసినతను పాపాత్ముడగును.

http://Teluguislam.net

ఇంకా అతనిపై 'ఫిద్య' (ప్రాయశ్చితం) కూడా విధియగును.

2- ఏదైనా అవసరం ఉండి చేసినవాడు పాపాత్ముడు కాడు. కాని ప్రాయశ్చితం చెల్లించాలి.

3- ఏదో కారణంగా -ఉదా: తెలియక, మరచిపోయి, లేదా ఒకరి ఒత్తిడితో నిస్సహా యుడై- చేసినవాడు పాపాత్ముడూ కాడు, అతనిపై ప్రాయశ్చితమూ లేదు.

తవాఫ్:

ఇతర మస్జిదుల మాదిరిగా మస్జిదె హరాం లో కూడా కుడి కాలుతో ప్రవేశిస్తూ ఈ దుఆ చదవడం ధర్మం. **బిస్మిల్లాహి వస్సలాతు వస్సలాము అలా రసూలిల్లాహ్, అల్లా**

http://Teluguislam.net

హుమ్మగ్ ఫిర్లీ జునూబి వఫ్ తహ్ లీ అబ్వాబ రహ్మతిక.

بِسْمِ اللهِ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ الله
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

కాబా తవాఫ్ చేయుటకు దానివైపున వెళ్ళాలి.

తవాఫ్: అంటే అల్లాహ్ యొక్క ఇబాదత్ ఉద్దేశ్యం తో కాబా చుట్టున ఏడు సార్లు ప్రదక్షిణం చేయుట. అది హజ్రె అస్వద్ నుండి ప్రారంభించి అక్కడే ముగించాలి. మొదటి మూడిట్లో దగ్గర దగ్గర అడుగులు వేసి పరుగెత్తుట ధర్మం. కాని ఎవరికీ ఇబ్బంది కలగించకూడదు. దీనినే 'రమ్ల' అంటారు. పైన కప్పుకున్న దుప్పటిని కుడి భుజము క్రింది నుండి తీసుకొని ఎడమ భుజముపై వేసుకోవాలి. అంటే కుడి భుజము పైన బట్ట

http://Teluguislam.net

ఉండకూడదు. దీనిని 'ఇజ్తిబాఅ్' అంటారు. ఇవి రెండు (రమ్ల్, ఇజ్తిబాఅ్) ఉమ్రా లేక హజ్ ఉద్దేశ్యంతో మక్కా వచ్చి చేసే తొలి తవాఫ్‌లో మాత్రమే చేయాలి. కాబా ఎడమ వైపు ఉండాలి. తవాఫ్ వుజూ స్థితిలో చేయుట తప్పనిసరి. ఇక తవాఫ్ ఈ విధంగా చేయాలి:

1- హజ్రె అస్వద్ వద్దకు వెళ్ళి కుడి చేయితో దాన్ని ముట్టుకొని **బిస్మిల్లాహి వల్లాహు అక్బర్** అనాలి. వీలవుతే దాన్ని చుంబించాలి. చుంబించడం వీలు కాకుంటే దాన్ని చెయ్యితో ముట్టుకొని చెయ్యిని చుంబించాలి. చెయ్యితో ముట్టుకొనుట కూడా సాధ్యపడకుంటే దాని సూటిగా నిలబడి దాని వైపు చెయ్యితో సైగ చేస్తూ **బిస్మిల్లాహి వల్లాహు అక్బర్** అనాలి. కాని చెయ్యిని చుంబించకూడదు. తవాఫ్ ప్రారంభించాలి. ఇష్టానుసారం, తన భాషలో

తన కొరకు, తను కోరినవారి కొరకు దుఆ చేస్తూ లేదా ఖుర్ఆన్ పారయణం చేస్తూ ఉండాలి. ఇచ్చట ప్రత్యేకంగా ఏ దుఆ లేదు.

2- రుక్నె యమాని వద్ద చేరుకున్నాక వీలవుతే దాన్ని ముట్టుకుంటూ అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. కాని చెయ్యిని చుంబించ కూడదు. వీలు కాకుంటే (తవాఫ్ చేస్తూ ఉండాలి). చెయ్యితో సైగ చేయకూడదు. అల్లాహు అక్బర్ అనకూడదు. ఈ రుక్నె యమాని మరియు హజ్రె అస్వద్ మధ్య ఈ ఆయతు చదవాలి: **రబ్బనా ఆతినా ఫిద్దున్ యా హసనతౌ, వఫిల్ ఆఖి రతి హసనతౌ, వఖినా అజాబన్నార్.**

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾. [البقرة:٢٠١].

3- హజ్రె అస్వద్ వద్ద చేరుకొని దాన్ని చెయ్యితో ముట్టుకుంటూ, వీలు కాకుంటే దాని వైపు చెయ్యితో సైగ చేస్తూ అల్లాహు అక్బర్ అనాలి.

ఈ విధంగా ఏడు ప్రదక్షిణాల్లో ఒకటి పూర్తయింది.

4- మిగితవి మొదటి దాని లాగే చేస్తూ, హజ్రె అస్వద్ చేరుకున్నప్పుడల్లా అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. ఏడవది పూర్తయిన తరువాత కూడా అనాలి.

తవాఫ్ తరువాత:

తవాఫ్ తరువాత మఖామె ఇబ్రాహీం వెనక - అనగా అది తనకు మరియు కాబాకు మధ్యలో ఉన్నట్లుగా- నిలబడి రెండు రకా

తుల నమాజు చేయుట ధర్మం. నమాజు చేస్తున్నప్పుడు దుప్పటి రెండు భుజాలపై ఉండుట తప్పనిసరి. ఏ ఒక్క భుజము నగ్నంగా ఉండకుడదు. మొదటి రకాతులో సూరె ఫాతిహ్ తరువాత **ఖుల్ యా అయ్యుహల్ కాఫిరూన్** రెండవ రకాతులో సూరె ఫాతిహ్ తరువాత **ఖుల్ హువల్లాహు అహద్** చదవాలి. జనసమ్మర్థంలో దాని వెనక నమాజ్ చేయుట సాధ్యపడకుంటే మస్జిదులో ఏక్కడైనా చేయవచ్చును.

సఈ:

ఇక 'మస్అ' (సఫా, మర్వాల మధ్యలో 'సఈ' చేసే స్థలం) వైపుకు వెళ్ళి సఫా దగ్గరికి చేరుకుంటూ **"ఇన్నస్సఫా వల్ మర్వత మిన్ షఆఇరిల్లాహ్"** చదివాలి. సఫా కొండపై

ఎక్కి కాబా దిశలో నిలబడి చేతులు ఎత్తి అల్లాహ్ స్తోత్రము పఠించి, ఈ దుఆ మూడు సార్లు చదవాలి. దాని మధ్యలో రెండు సార్లు తనిష్టానుసారం దుఆ చేసుకోవాలి: "**లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్, లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్ దహు లాషరీకలహూ లహుల్ ముల్కు వలహుల్ హమ్దు యుహ్ యీ వ యుమీతు వహువ అలా కుల్లి షైఇన్ ఖదీర్. లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్ దహూ అంజజ వఅదహూ వనసర అబ్దహూ వహజమల్ అహ్ జాబ వహ్దహూ**".

لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَر، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ أَنْجزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

http://Teluguislam.net

ఆ తరువాత సఫా నుండి దిగి మర్వా వైపు నడవాలి. పచ్చరంగు స్తంభం వద్దకు చేరినప్పుడు శక్తి ప్రకారం పరుగుతీయడం ధర్మం. ఇలా రెండవ పచ్చరంగు స్తంభం వరకు. ఇతరులకు బాధ కలిగించకూడదన్న షరతును మరవవద్దు. ఈ పరుగు పురుషుల వరకే పరిమితం. స్త్రీలకు దీని అర్హత లేదు. మర్వా చేరుకొని దానిపై ఎక్కి ఖిబ్లా దిశలో నిలబడి చేతులు ఎత్తి సఫాపై చేసినటు వంటి దుఆ చెయ్యాలి. అయితే మన భాషలో మనకిష్టమున్న దుఆ కూడా చేసు కోవాలి. ఇక్కడికి ఏడిట్లో ఒకటి పూర్తయింది. మిగిత ఆరు ఇలాగే పూర్తి చేయాలి. ప్రతీ సారి సఫా మరియు మర్వాల వద్ద దుఆ చేయాలి. పచ్చ రంగుల స్తంభాల మధ్య పరుగుతీయాలి. సఈ మధ్యలో దుఆ

ఎక్కువ చేయాలి. ఏడిట్లో ప్రతీ ఒక దానికొక పేరు దుఆ అంటూ ప్రవక్తతో రుజువు లేదు.

హాజి తమత్తుఅ్ చేయువాడైతే సఈ తర్వాత తల వెంట్రుకలు తీయించుకొని ఉమ్రా ముగించాలి. సాధారణ దుస్తులు ధరించి ఇహ్రామ్ నుండి హలాల్ అవ్వాలి. జిల్ హిజ్జ ఎనిమిదవ రోజున జొహరు నమాజుకు కొంచెం ముందు తనున్న ప్రాంతం నుండే హజ్ కొరకు ఇహ్రాం చేస్తూ, ఉమ్రా కొరకు ఇహ్రామ్ చేయు సందర్భంలో చేసిన పనులు ఇప్పుడు చేసి హజ్ సంకల్పం మనుసులో చేసుకొని లబ్బైక్ హజ్జన్ అనాలి. ఆ తరువాత తల్ బియ చదవాలి. **లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హంద వన్నిఅమత లక వల్ ముల్క లా షరీక లక.**

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

జిల్ హిజ్జ ఎనిమిదవ రోజు:

ఈ రోజు హాజి మినా వెళ్ళి జొహ్ర్, అస్ర్, మగ్రిబ్, ఇషా మరియు ఫజ్ర్ నమాజులు చేయాలి. ప్రతి నమాజు దాని సమయంలో మరియు నాలుగు రకాతుల నమాజు ఖస్ర్ చేసి రెండు రకాతులు చేయాలి.

తొమ్మిదవ రోజు (అరఫ రోజు):

ఈ రోజు చేయు ధర్మములు ఇవి:

1- సూర్యోదయము తరువాత హాజి అరఫాత్ వెళ్ళి అచ్చట సూర్యాస్తమయం వరకు ఉం-డాలి. పొద్దు వాలిన తరువాత జొహ్ర్, అస్ర్

కలిపి ఖస్ర్ చేయాలి. నమాజ్ తరువాత అల్లాహ్ స్మరణము, దుఆ మరియు తల్ బియలో నిమగ్నులై, వినయ విధేయతతో అల్లాహ్ ను వేడుకుంటూ తన కొరకు మరియు ముస్లిముల కొరకు అల్లాహ్ తో అడుగుతూ తనిష్ట ప్రకారం దుఆ చేసుకోవాలి. చేతులు ఎత్తి దుఆ చేయడం చాలా మంచిది. అరఫాత్ లో నిలవడం హజ్ రుకున్ లలో ఒకటి. ఇచ్చట నిలవనివారి హజ్ కానేకాదు. ఇచ్చట నిలుచు సమయం తొమ్మిదవ జిల్ హిజ్జ సూర్యోదయమం నుండి పదవ జిల్ హిజ్జ ఉషోదయం వరకు. ఎవరైతే ఈ పగలు మరియు రాత్రిలో ఏ కొంత సమయం నిలిచినా వారి హజ్ సరియగును. హాజి అరఫాత్ హద్దులోపల ఉండుట తప్పనిసరి. ఆ రోజున

హద్దు లోపల ఉండకుండా బైట ఉన్నవారి హజ్ నెరవేరదు.

2- అరఫ రోజు కచ్చితంగా సూర్యాస్తమయం అయిన తరువాత అరఫాత్ నుండి ముజ్ దలిఫా వైపునకు పూర్తి శాంతి, మర్యాదతో ఘనమైన శబ్దముతో తల్బియ చదువుతూ వెళ్ళాలి.

ముజ్దలిఫా:

ముజ్దలిఫా చేరుకొని మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు కలిపి ఖస్ర్ చేయాలి. నమాజు తరువాత తన స్వంత పనులు చేసుకోవచ్చును. అది భోజనం తయారి, తదితర పనులు. చురుకుదనంతో ఫజ్ర్ నమాజుకు మేల్కొనుటకు తొందరగా పడుకోవడం చాలా మంచిది.

http://Teluguislam.net

పదవ రోజు (పండుగ రోజు):

1- ఫజ్ర్ నమాజు సమయమయిన వెంటనే నమాజు చేసుకొని అక్కడే కూర్చొని ప్రకాశ-మాన వరకు అధికంగా జిక్ర్, దుఆలు చేస్తూ ఉండాలి.

2- ఏడు చిన్న రాళ్ళు తీసుకొని సూర్యోదయముకు ముందే తల్బియ చదువుతూ మినా వెళ్ళాలి.

3- జమ్రె అఖబ (జమ్రె కుబ్రా, సామాన్యాంగా ప్రజలు దాన్ని పెద్ద షైతాన్ అంటారు) చేరుకునే వరకు తల్ బియ చదువుతూ ఉండాలి. ఏడు రాళ్ళు, ప్రతి రాయి అల్లాహు అక్బర్ అంటూ ఒక్కొక్కటేసి జమ్రె అఖబపై విసరాలి.

4- రాళ్ళు విసిరిన తరువాత తమత్తుఅ్, మరియు ఖిరాన్ చేసేవారు ఖుర్బానీ

చెయ్యాలి. మరియు అందులో నుంచి వారు స్వయంగా తినడం, ఇతరులకు దానం చేయడం, బహుమానంగా పంపడం మంచిది.

5- ఖుర్బానీ తరువాత తల కొరిగించాలి. లేదా కటింగ్ చేయించుకోవాలి. తల కొరిగిం-చడం ఎక్కువ పుణ్యం. స్త్రీలు తమ తల వెంట్రుకలను వ్రేలు మందము అనగా మూడు సెంటిమీటర్లు కత్తిరించుకోవాలి.

ఇప్పుడు హాజి స్నానం చేసి, సువాసన పూసుకొనుట, దుస్తులు ధరించుట మంచిది. ఎందుకనగా హాజిపై ఇహ్రామ్ వలన నిషిద్ధ-మున్న; కుట్టిన బట్టలు ధరించడం, సువాసన పూసుకోవడం, గోళ్ళు, వెంట్రుకలు తీయడం లాంటి విషయాలు యోగ్యమగును. కాని భార్యభర్తల సంభోగ నిషిద్ధత కాబా యొక్క తవాఫ్ ముగిసే వరకు ఉండును.

6- కాబా వద్దకు వెళ్ళి తవాఫె హజ్ (తవాఫె ఇఫాజ) చెయ్యాలి. అది ఈ విధంగా: ముందు కాబా చుట్టున ఏడు సార్లు ప్రదక్షిణం చెయ్యాలి. మఖామె ఇబ్రాహీం వద్ద రెండు రకాతుల నమాజు చెయ్యాలి. హజ్జె తమత్తుఅ చేయువారు సఫా మర్వాల మధ్య సఈ చెయ్యాలి. కాని ఖిరాన్ మరియు ఇఫ్రాద్ హజ్‌లు చేయువారు తొలి తవాఫ్‌తో సఈ చేసియుంటే వారు ఇప్పుడు సఈ చేయవలసిన అవసరం లేదు. అదే హజ్ యొక్క సఈ అగును. అప్పుడు సఈ చేయకున్నట్లయితే ఇప్పుడు తప్పక చేయాలి.

సఈ తరువాత ఇహ్రాం నిషిద్ధతలన్నీ ముగిస్తాయి. భార్యాభర్తల సంభోగ నిషిద్ధత కూడా.

7- హాజీ 11వ, 12వ రాత్రి మినాలో గడపటం తప్పనిసరి. (ఇష్టమున్నవారు 13వ రాత్రి కూడా ఉండ వచ్చును). రాత్రి గడపటం అంటే రాత్రి యొక్క అధిక భాగం మినాలో ఉండాలి.

(1)రాళ్ళు విసరడం, (2)ఖుర్బానీ చేయడం, (3)క్షౌరం, తర్వాత (4)తవాఫ్. ఈ నాలుగు పనులు ఇదే క్రమంగా చేయడం సున్నత్. ఒక వేళ ఇందులో వెనకా ముందు జరిగినా ఏమీ అభ్యంతరం లేదు.

పదకుండవ రోజు

ఈ రోజు హాజి రమె జిమార్ (రాళ్లు విసురుట) ఆవశ్యకం. దాని సమయం పొద్దు వాలిన వెంటనే మొదలవుతుంది. అంతకు ముందు విసురుట యోగ్యం లేదు. మరుసటి

రోజు ఉషోదయం వరకు దీని సమయం ఉం-టుంది. ముందు చిన్న జమరపై, తర్వాత మధ్య దానిపై, ఆ తరువాత అఖబ అంటే పెద్ద దానిపై విసరాలి. క్రింద తెలుపబడే రీతిలో రమె జిమార్ చెయ్యాలి.

1- తన వెంట 21 రాళ్ళు (శనగ గింజంత) చిన్నవి, తీసుకొని ముందు చిన్న జమరపై ఒక్కొక్కటేసి ఏడు రాళ్ళు విసరాలి. ప్రతి రాయితో అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. ప్రతి రాయి చిన్న జమర చుట్టున్న హౌజులో పడునట్లు విసిరే ప్రయత్నం చేయాలి. పిదప ఆ జమరకు కొంచం కుడి వైపున జరిగి నిలబడి దీర్ఘంగా దుఆ చేయుట సున్నత్.

2- మధ్యలో నున్న జమర వద్దకు వెళ్ళి ఒక్కొక్కటేసి ఏడు రాళ్ళు దానిపై విసరాలి. ప్రతి

http://Teluguislam.net

రాయిపై అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. దానికి కొంచెం ఎడమ వైపుకు జరిగి దీర్ఘంగా దుఆ చేయాలి.

3- ఆ తరువాత పెద్ద జమర వద్దకు వెళ్ళి ఏడు రాళ్ళు ఒక్కొక్కటేసి విసరాలి. ప్రతి రాయితో అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. ఇక అక్కడ ఆగకుండా వెళ్ళిపోవాలి.

పన్నెండవ రోజు:

1- ఈ రోజు పదకుండవ రోజు చేసిన తీరు చేయాలి. హాజి 13వ రోజు ఉండాలనుకుంటే చాలా మంచిది. ఆ రోజు 11 మరియు 12వ రోజు చేసినట్లే చేయాలి.

2- 12వ రోజు (మరియు 13వ రోజు ఉన్న వారు ఆ రోజు) రాళ్ళు విసిరన తరువాత కాబా వద్దకు వెళ్ళి తవాఫె విదాఅ్ చెయ్యాలి.

తర్వాత మఖామె ఇబ్రాహీం వెనక, అక్కడ సాధ్యపడకుంటే ఎక్కడైనా రెండు రకాతులు చెయ్యాలి. బహిష్టు మరియు బాలంత స్త్రీలు ఈ తవాఫ్ చేయకుండా తిరిగి తమ దేశానికి వెళ్ళినా పాపమేమి లేదు.

ఎవరైనా పదవ తారీకున చేయవలసిన తవాఫె ఇఫాజ అప్పుడు చేయకుండా ఇప్పుడు చేసినా ఫరవా లేదు, యోగ్యమే. అదే ఈ తవాఫె విదాత్ కు బదులుగా సరిపోతుంది. అంటే తమ దేశానికి తిరిగి వెళ్ళే ముందు చేసే తవాఫె విదాత్ కు బదులుగా ఈ తవాఫె ఇఫాజ సరిపోతుంది. అయితే ఇలా చేసేవారు తవాఫె విదాత్ సంకల్పంతో కాకుండా, తవాఫె ఇఫాజ సంకల్పం చేసుకోవాలి.

3- ఆ తరువాత హాజి ఆలస్యం చేయకుండా తన సమయాన్ని జిక్ర్, దుఆ మరియు తనకు లాభం చేకూర్చే విషయాల్లో గడు-పుతూ మక్కా నుండి వెళ్ళిపోవాలి. అయితే ఎవరైనా ఏదైనా అవసరంగా, ఉదా: తన మిత్రుని కొరకు వేచిస్తూ, లేదా తనకు దారిలో అవసరముండే సామానుల కొనుగోళు వగైరాలకై కొంత సమయం మాత్రమే ఆగుతే పాపం లేదు. కాని దూర దేశాల నుండి వచ్చినవారు హజ్ తరువాత మక్కాలో కొద్ది రోజుల నివాసం చేస్తే వారు మక్కాను వదలి వెళ్ళిపోయే రోజున తవాఫె విదాఅ్ చేయాలి.

హజ్ యొక్క రుకున్‌లు:

1- ఇహ్రామ్.

2- అరఫాత్ లో నిలవడం.
3- తవాఫె ఇఫాజ (తవాఫె హజ్).
4- సఫా మర్వా మధ్యలో సఈ.

పై నాలిగిట్లో ఏ ఒక్క రుకున్ వదలినా అతని హజ్ నెరవేరదు.

హజ్ యొక్క వాజిబులు:

1- మీఖాత్ నుండి ఇహ్రాం చేయడం.
2- పగలు వచ్చినవారు సూర్యాస్తమయం వరకు అరఫాత్ లో నిలవడం.
3- ముజ్ దలిఫాలో ఫజ్ర్ తరువాత ప్రకాశ మాన వరకు రాత్రి గడపడం. అయితే వృద్ధు లు, స్త్రీలు అర్ధ రాత్రి వరకు ఉండి తరలిపోతే పాపం లేదు.
4- 11, 12, (13వ) రాత్రులు మినాలో గడపడం.
5- పై మూడు రోజుల్లో రాళ్ళు విసరడం.

6- క్షౌరం చేయించుకోవడం.

7- తవాఫె విదాల్.

పై ఏడిట్లో ఏ ఒక్క వాజిబ్ వదలినా అతనిపై దమ్ విధిగా అవుతుంది. అది ఒక మేక బలిదానము లేదా ఆవు మరియు ఒంటెలో ఏడవ వంతు హరం లో ఉండే బీదవారికి దానం చేయాలి.

మస్జిదె నబవి దర్శనం:

నమాజ్ చేసే ఉద్దేశ్యంతో మస్జిదె నబవి దర్శనం పుణ్యకార్యం. సహీ హదీసు ప్రకారం అందులో చేసే ఒక నమాజ్ పుణ్యం ఇతర మస్జిదులో చేసే వెయ్యి నమాజుల కన్నా అతిఉత్తమం. మస్జిదె హరాం మక్కా తప్ప. (అందులో ఒక నమాజు పుణ్యం మస్జిదె నబవిలోని వంద నమాజులకు సమానం).

http://Teluguislam.net

మస్జిదె నబవి దర్శనం సంవత్సరమెల్లా ఎప్పుడు చేసినా పుణ్యమే. దానికొక ప్రత్యేక సమయమేమి లేదు. అది హజ్ లో ఒక భాగం కూడా ఎంత మాత్రం కాదు. అచ్చట ఉన్నంత సేపట్లో ప్రవక్త మరియు వారి ఉత్తమ సహచరులైన అబూ బక్ర్, ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హుమాల సమాధుల దర్శనం చేయడం పుణ్యకార్యం. సమాధుల దర్శనం ప్రత్యేకంగా పురుషులకు మాత్రమే ఉంది. స్త్రీలకు లేదు. మస్జిదె నబవి యొక్క ఏ వస్తువును కూడా ముట్టుకొని శరీరానికి తుడుచు కొనుట, సమాధి యొక్క తవాఫ్ చేయుట, దుఆ సమయాన దాని వైపు ముఖము చేయుట లాంటి పనులు ధర్మానికి విరుద్ధమైనవి గనక యోగ్యం లేవు.

أحكام العمرة

ఉమ్రా విధానం

ప్రతీ ముస్లిం స్త్రీ పురుషునిపై జీవితంలో ఒకసారి ఉమ్రా చేయుట విధిగా ఉంది. అల్లాహ్ ఆదేశం:

﴿ وَأَتِمُّواْ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِۚ ﴾ (البقرة 196)

{అల్లాహ్ కొరకు హజ్, ఉమ్రా పూర్తి చేయండి}. (2: బఖర: 196).

అది సర్వ సత్కార్యాలాలో అతి ఉత్తమమైనది గనక శక్తిగల ముస్లిం మరే మరి చేస్తూ ఉండుట పుణ్య కార్యం. ముత్ తమిర్ ఉమ్రా విధుల్లో అన్నిటికి ముందు ఇహ్రామ్ చేయాలి.

ఇహ్రామ్:

'ఇహ్రామ్' ఉమ్రా ఆరాధనలోకి ప్రవేశం. ముహ్రిమ్ (ఇహ్రామ్ స్థితిలో ఉన్న వ్యక్తి)పై ఇహ్రామ్ కు ముందు యోగ్యమున్న కొన్ని విషయాలు నిషిద్ధమగును. ఎందుకనగా అతడు ఒక ప్రార్థనలో ప్రవేశించాడు. ఉమ్రా చేయాలనుకున్న ప్రతి వ్యక్తిపై 'ఇహ్రామ్' విధిగా ఉంది. ముత్ తమిర్ మక్కా వెలుపలి నుండి వచ్చే వారయితే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నియమించిన మీఖాతుల్లో ఏ ఒక మీఖాతు నుండైనా ఇహ్రామ్ చెయ్యాలి. ఆ మీఖాతులు ఇవి:

1- '**జుల్ హులైఫ**': అది **మదీనకు** సమీపములో ఒక చిన్న పల్లెటూరు. ఇప్పుడు దాని పేరు 'అబ్ యారె అలీ'. అది మదీనవాసుల మీఖాతు.

2- '**అల్ జుహ్ఫ**': అది **రాబిగ్** సమీపములో ఒక పల్లెటూరు. ఈ రోజుల్లో రాబిగ్ నుంచే ఇహ్రామ్ చేస్తున్నారు. అది సిరీయా వారి మీఖాతు.

3- '**అస్సైలుల్ కబీర్**': తాయిఫ్‌కు సమీపాన ఒక ప్రాంతం. అది నజ్ద్ వారి మీఖాతు.

4- '**యలమ్ లమ్**': మక్కా నుండి సుమారు 80 కి.మీ. దూరానుంటుంది. ఇది **యమన్** వారి మీఖాతు.

5- '**జాతు ఇర్ఖ్**': ఇది **ఇరాఖ్** వారి మీఖాతు.

పై మీఖాతులు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నియమించారు. అవి మేము తెలిపిన వారి ప్రాంత నివాసుల మరియు వారి తప్ప ఎవరైతే హజ్ లేక ఉమ్రా చేయుటకు వాటి నుండి దాటుతారో వారికి కూడాను. ఇక

మక్కా నివాసులు మరియు 'అహ్లుల్ హిల్ల్' (మక్కా నగరానికి వెలుపల మరియు మీఖాతు లోపల నివసించువారు) తమ ఇంటి నుండి ఇహ్రామ్ చేయాలి.

ఇహ్రామ్ ధర్మములు:

ఇహ్రామ్‌కు ముందు చేయవలసిన ధర్మములు:

1- గోర్లు, చంకల మరియు మర్మాంగ వెంట్రుకలు తీసి, మీసాలు కత్తిరించాలి. స్నానం చేసి, శరీరానికి సువాసన పూసుకోవాలి. బట్టలకు కాదు.

2- కుట్టిన బట్టలు తీసి, ఒక పంచి కట్టుకొని, ఒక దుప్పటి వేసుకోవాలి. స్త్రీ తనకిష్టమైన దుస్తులు ధరించవచ్చును. అయితే పూర్తి పర్దతో, అలంకరణ ప్రదర్శించకుండా ఉండాలి. పర పురుషుల ముందు ముఖము మరియు

అరచేతుల పర్ద కూడా చేయుటకు ప్రయత్నించాలి. చేతులలో గ్లౌసులు, ముఖముపై నఖాబ్ వేయ కూడదు.

3- మస్జిద్ కు వెళ్ళి నమాజ్ సమయమయితే జమాఅతుతో నమాజు చేసుకోవాలి. లేనిచో రెండు రకాతులు 'తహియ్యతుల్ వుజు' చేసుకోవాలి. ఆ తరువాత లబ్బైక్ ఉమ్రతన్ అని ఇహ్రామ్ చేయాలి.

విమానంలో ప్రయాణించువారు మీఖాత్ వద్దనే ఇహ్రామ్ చేయాలి. మీఖాత్ ఏర్పాటు కష్టంగా ఉంటే దానికి కొంచెం ముందు కూడా చేయవచ్చును. ఇక మీఖాత్ వద్ద చేసే పనులు; గోళ్ళు తీయడం, స్నానం చేసి, శరీరానికి సువాసన పూసుకోవడం మరియు ఇహ్రామ్ దుస్తులు ధరించడం లాంటివన్నీ విమానంలో లేదా ముందే

చేసుకోవాలి. మీఖాత్ వద్ద లేదా దానికి కొంచం ముందు చేరుకున్నప్పుడు ఇహ్రాం సంకంల్పం చేయాలి.

ఇహ్రామ్ నుండి మొదలుకొని కాబా యొక్క తవాఫ్ ప్రారంభించే వరకు "తల్ బియ" చదువుతూ ఉండాలి: **లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హంద వన్నిఅ మత లక వల్ ముల్క లా షరీక లక.**

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

ఇహ్రామ్ నిషిద్ధతలు:

ముహ్రింపై క్రింది విషయాలు నిషిద్ధంగా ఉన్నాయి:

1- తల వెంట్రుకలు మరియు శరీర వెంట్రుకలు తీయడం. కాని అవసరమున్నప్పుడు మెల్లగా తల గోకుట నేరం కాదు.

2- గోళ్ళు తీయుట. కాని గోరు విరిగినా లేదా నొప్పి ఉండటం వలన దాన్ని తీసినా పాపం లేదు.

3- సుగంధం మరియు సువాసన సబ్బుల ఉపయోగం.

4- సంభోగం మరియు దానికి సంబంధించిన విషయాలు. ఉదా: పెళ్ళి చేసుకొనుట, చేయించుట, భార్యభర్తల సరసాలడడం వగైరా.

5- చేతులలో గ్లోసులు వేసుకొనుట.

6- వేటాడటం.

పై విషయాలు స్త్రీ పురుషులందరిపై నిషిద్ధం. ఇక ప్రత్యేకంగా పురుషులపై నిషిద్ధమున్న విషయాలు దిగువ తెలుపబడుతున్నవి.

1- కుట్టిన బట్టలు ధరించడం. కాని ముహ్రిం అవసరముంటే బెల్ట్, గడియారం మరియు కళ్ళ జోళ్ళు ఉపయోగించవచ్చును.

2- తలకు అంటుకొని యుండే ఏదైనా వస్తువు ఉపయోగించడం. కాని అంటుకొని ఉండని గొడుగు, వాహణము మరియు గుడారాలు లాంటివి ఉపయోగించవచ్చును.

3- మేజోళ్ళు తొడుగుట. కాని సైండిల్ మరియు చెప్పులు లేనప్పుడు మడమలు కనబడునటువంటి బూట్లు ఉపయోగించ వచ్చును.

పై నిషిద్ధ కార్యాలు చేసినవాని మూడు స్థితులు:

1- అకారణంగా చేసినతను పాపాత్ముడగును. ఇంకా అతనిపై 'ఫిద్య' (ప్రాయశ్చితం) కూడా విధియగును.

2- ఏదైనా అవసరం ఉండి చేసినవాడు పాపాత్ముడు కాడు. కాని ప్రాయశ్చితం చెల్లించాలి.

3- ఏదో కారణంగా -ఉదా: తెలియక, మరచిపోయి, లేదా ఒకరి ఒత్తిడితో నిస్సహాయుడై- చేసినవాడు పాపాత్ముడూ కాడు, అతనిపై ఏ ప్రాయశ్చితము లేదు.

తవాఫ్:

ఇతర మస్జిదుల మాదిరిగా మస్జిదెహరాంలో కూడా కుడి కాలుతో ప్రవేశిస్తూ ఈ దుఆ చదవడం ధర్మం. **బిస్మిల్లాహి వస్సలాతు వస్సలాము అలా రసూలిల్లాహ్, అల్లాహుమ్మగ్ఫిర్లీ జునూబి వఫ్తహ్ లీ అబ్వాబ రహ్మతిక.**

بِسْمِ اللهِ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ اللهِ
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

కాబా తవాఫ్ చేయుటకు దానివైపున వెళ్ళాలి.

తవాఫ్: అంటే అల్లాహ్ యొక్క ఇబాదత్ ఉద్దేశ్యంతో కాబా చుట్టున ఏడు సార్లు ప్రదక్షిణం చేయుట. అది హజ్రె అస్వద్ నుండి ప్రారంభించి అక్కడే ముగించాలి. మొదటి మూడిట్లో దగ్గర దగ్గర అడుగులు వేసి పరుగెత్తుట ధర్మం. కాని ఎవరికీ ఇబ్బంది కలగించకూడదు. దీనినే 'రమ్ల్' అంటారు. పైన కప్పుకున్న దుప్పటిని కుడి భుజము క్రింది నుండి తీసుకొని ఎడమ భుజముపై వేసుకోవాలి. అంటే కుడి భుజముపై బట్ట ఉండకూడదు. దీనిని

'ఇజ్తిబాఅ' అంటారు. ఇవి రెండు (రమ్ల్, ఇజ్తిబాఅ) ఉమ్రా లేక హజ్ ఉద్దేశ్యంతో మక్కా వచ్చి చేసే తొలి తవాఫ్‌లో మాత్రమే చేయాలి. కాబా ఎడమ వైపు ఉండాలి. తవాఫ వుజూ స్థితిలో చేయుట తప్పనిసరి. ఇక తవాఫ్ ఈ విధంగా చేయాలి:

1- హజ్రె అస్వద్ వద్దకు వెళ్ళి కుడి చెయ్యితో దాన్ని ముట్టుకొని **బిస్మిల్లాహి వల్లాహు అక్బర్** అనాలి. వీలవుతే దాన్ని చుంబించాలి. వీలు కాకుంటే దాన్ని చెయ్యితో ముట్టుకొని చెయ్యిని చుంబించాలి. చెయ్యితో ముట్టుకొనుట కూడా సాధ్యపడకుంటే దాని సూటిగా నిలబడి దాని వైపు చెయ్యితో సైగ చేస్తూ **బిస్మిల్లాహి వల్లాహు అక్బర్** అనాలి. కాని చెయ్యిని చుంబించకూడదు. తవాఫ్ ప్రారంభించాలి. ఇష్టానుసారం, తన భాషలో తన

కొరకు, తను కోరినవారి కొరకు దుఆ చేస్తూ లేదా ఖుర్ఆన్ పారయణం చేస్తూ ఉండాలి. ఇచ్చట ప్రత్యేకంగా ఏ దుఆ లేదు.

2- రుక్నె యమాని వద్ద చేరుకున్నాక వీల వుతే దాన్ని ముట్టుకుంటూ అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. కాని చెయ్యిని చుంబించకూడదు. వీలు కాకుంటే (తవాఫ్ చేస్తూ ఉండాలి). చెయ్యితో సైగ చేయకూడదు. అల్లాహు అక్బర్ అనకూడదు. రుక్నె యమాని మరియు హజ్రె అస్వద్ మధ్య ఈ ఆయతు చదవాలి: **రబ్బనా ఆతినా ఫిద్దున్యా హసనతౌఁ, వఫిల్ ఆఖిరతి హసనతౌఁ, వఖినా అజాబన్నార్.** (2: 201).

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾. [البقرة:٢٠١].

3- హజ్రె అస్వద్ వద్ద చేరుకొని దాన్ని చెయ్యితో ముట్టుకోవాలి. వీలు కాకుంటే దాని వైపు చెయ్యి తో సైగ చేసి అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. ఈ విధంగా ఏడు ప్రదక్షిణాల్లో ఒకటి పూర్తయింది. మిగితవి మొదటి దాని లాగే చేస్తూ, హజ్రె అస్వద్ చేరుకున్నప్పుడల్లా దాన్ని చుంబించి, లేదా కుడి చెయ్యి ఎత్తి అల్లాహు అక్బర్ అనాలి. ఏడవది పూర్తయిన తరువాత కూడా అనాలి.

తవాఫ్ తరువాత:

తవాఫ్ తరువాత మఖామె ఇబ్రాహీం వెనక - అనగా అది తనకు మరియు కాబాకు మధ్యలో ఉన్నట్లుగా- నిలబడి రెండు రకాతుల నమాజు చేయుట ధర్మం. మొదటి రకాతులో సూరె ఫాతిహ తరువాత **ఖుల్ యా అయ్యుహల్ కాఫిరూన్** రెండవ

రకాతులో సూరె ఫాతిహ తరువాత **ఖుల్ హువల్లాహు అహద్** చదవాలి. జన సమ్మర్థంలో దాని వెనక నమాజ్ చేయుట సాధ్యపడకుంటే మస్జిదులో ఏక్కడైనా చేయ వచ్చును. ఆ తర్వాత జమ్ జమ్ నీళ్ళు కడుపు నిండా త్రాగుట ధర్మం.

సఈ:

ఇక 'మస్అ' (సఫా, మర్వాల మధ్య పరుగులు తీయు స్థలం) వైపుకు వెళ్ళి సఫా దగ్గరికి చేరుకుంటూ **"ఇన్నస్సఫా వల్ మర్వత మిన్ షఆఇరిల్లాహ్"** చదివాలి. సఫా కొండపై ఎక్కి కాబా దిశలో నిలబడి చేతులు ఎత్తి అల్లాహ్ స్తోత్రము పఠించి, ఈ దుఆ మూడు సార్లు చదవాలి. దాని మధ్యలో రెండు సార్లు తనిష్టానుసారం

దుఆ చేసుకోవాలి: "లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్, లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్దహు లాషరీకలహూ లహుల్ ముల్కు వలహుల్ హమ్దు వహువ అలా కుల్లి షైఇన్ ఖదీర్. లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్ దహూ అంజజ వఅదహూ వనసర అబ్దహూ వహజమల్ అహ్జాబ వహ్దహూ".

لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَر، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

ఆ తరువాత సఫా నుండి దిగి మర్వా వైపు నడవాలి. పచ్చరంగు స్తంభం వద్దకు చేరినప్పుడు రెండవ పచ్చరంగు స్తంభం వరకు శక్తి ప్రకారం పరుగుతీయడం ధర్మం.

ఇతరులకు బాధ కలిగించకూడదన్న షర తును మరవవద్దు. ఈ పరుగు పురుషుల వరకే పరిమితం. ఇది స్త్రీలకు యోగ్యం లేదు. మర్వా చేరుకొని దానిపై ఎక్కి ఖిబ్లా దిశలో నిలబడి చేతులు ఎత్తి సఫాపై చేసినటువంటి దుఆ చెయ్యాలి. అయితే మన భాషలో మనకిష్టమున్న దుఆ కూడా చేసుకోవచ్చును. ఇక్కడికి ఏడిట్లో ఒకటి పూర్తయింది. మిగిత ఆరు ఇలాగే పూర్తి చేయాలి. ప్రతీసారి సఫా మరియు మర్వాల వద్ద దుఆ చేయాలి. పచ్చరంగుల స్తంభాల మధ్య పరుగుతీయాలి. సఈ మధ్యలో దుఆ ఎక్కువ చేయాలి. ఏడిట్లో ప్రతి ఒక దానికొక వేరు దుఆ అంటూ ప్రవక్తతో రుజువు లేదు. (సఫా నుండి మర్వా వరకు ఒకటి. మర్వా నుండి సఫా వరకు రెండు పరుగులగును. ఇలా మొదటి పరుగు సఫా నుండి మొదలై ఏడవ పరుగు మర్వాపై ముగియును).

సఈ తురవాత శిరోముండనం చేయాలి. ఇందులో ఎక్కువ పుణ్యం ఉంది. కటింగ్ కూడా చేయించు కోవచ్చు. ఇక ఇహ్రామ్ దుస్తులు తీసి ఉమ్రా ముగించాలి. ఇహ్రామ్‌కు సంబంధించిన నిషిద్ధతలు ఇక ముగించాయి.

అర్కానె ఉమ్రా:

1- ఇహ్రామ్. 2- తవాఫ్. 3- సఈ.

ఇందులో ఏ ఒక్క రుకున్ వదలినా తిరిగి అది చేయనంత వరకు ఉమ్రా నెరవేరదు.

వాజిబాతె ఉమ్రా:

1- మీఖాత్ నుండి ఇహ్రామ్ చేయుట.

2- శిరోముండనం.

వీటిలో ఏ ఒక్కటి వదలినా అతనిపై దమ్ విధి అవుతుంది. అంటే ఒక మేక జిబహ్ చేసి లేదా ఒంటె మరియు ఆవులోని ఏడిట్లో ఒక భాగం హరమ్ లో ఉండే బీదవాళ్ళకు దానం చేయాలి.

అల్లాహ్ మనందరికి ప్రవక్త చూపిన
పద్ధతిలో ప్రతి ఆరాధన చేసే భాగ్యం
ప్రసాదించుగాక! ఆమీన్

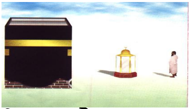

నోట్

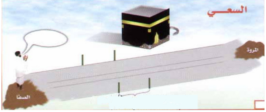

ప్రియపాఠకులారా! హజ్ కు సంబంధించిన చిత్రాల ఆధారంతో, పవర్ పాయింట్ లో, తెలుగులో భాషలో తయారు చేసిన హజ్ విధానం ఫైల్ ను పొంది మరీ వివరంగా హజ్ ఉమ్రా విధానాలు నేర్చుకోండి.

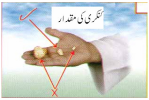

విషయసూచిక

పేజి	
4	హజ్ ఆదేశాలు, దాని విశిష్ఠత
6	హజ్ నిబంధనలు
7	హజ్ సిద్ధాంతములు
9	ఇహ్రామ్
11	ఇహ్రామ్ ధర్మములు
12	హజ్ మూడు రకాలు
15	ఇహ్రామ్ విధానం
16	ఇహ్రామ్ నిషిద్ధతలు
19	తవాఫ్ (కాబా ప్రదక్షిణం)
24	సఈ (సఫామర్వాల మధ్య పరుగు)
28	జిల్ హిజ్జ 8వ రోజు
28	జిల్ హిజ్జ 9వ రోజు (అరఫ రోజు)
30	ముజ్‌దలిఫా
31	జిల్ హిజ్జ 10వ రోజు (పండుగ రోజు)
34	జిల్ హిజ్జ 11వ రోజు
36	జిల్ హిజ్జ 12వ రోజు
38	హజ్ యొక్క రుకున్‌లు
39	హజ్ యొక్క వాజిబులు
40	మస్జిదె నబవీ దర్శనం
42	ఉమ్రా చేయు విధానం